

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Warszawa, 22-08-2020 r.

Adam Bodnar

XI.534.4.2016.MA

**Pan
Mariusz Kamiński
Minister Spraw Wewnętrznych
i Administracji**

ePUAP

Szanowny Panie Ministrze!

W nawiązaniu do wcześniejszej korespondencji dotyczącej sytuacji prawnej małoletnich obywateli RP, u których w zagranicznych aktach urodzenia jako rodziców wskazano osoby tej samej płci, mając na uwadze, że **wystąpienia, które skierowałem do Pana Ministra** w tej sprawie dnia 9 marca 2020 r. oraz dnia 14 maja 2020 r.¹ **pozostały bez odpowiedzi**, pragnę ponownie zwrócić się do Pana Ministra w tej sprawie.

Podniesione w ww. pismach problemy pozostają bowiem aktualne. Do Biura Rzecznika Praw Obywatelskich niezmiennie zgłaszają się obywatele i obywatelki RP, których dzieci, również mające polskie obywatelstwo, wciąż mierzą się z **problemami przy próbach uzyskania polskich dokumentów tożsamości i numerów PESEL**. Jak już wskazywałem, w obecnym stanie prawnym, tj. po podjęciu przez skład 7 sędziów NSA dnia 2 grudnia 2019 r. uchwały, w której stwierdzono że transkrypcja zagranicznego aktu urodzenia, w którym jako rodziców wskazano osoby tej samej płci jest niedopuszczalna², jedyną drogą uzyskania dla dziecka numeru PESEL i polskich dokumentów tożsamości, niezbędnych w kontekście ochrony praw i dobra dziecka, pozostaje wydanie ich na podstawie zagranicznego aktu urodzenia. Taki kierunek dla organów administracji wskazał też NSA w uzasadnieniu ww. uchwały, stwierdzając że **odmowa transkrypcji**

¹ Wystąpienia generalne Rzecznika Praw Obywatelskich do Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z 9 marca 2020 r. (znak: XI.534.4.2016.MA) oraz z 14 maja 2020 r. (znak XI.503.3.2020.MA).

² Sygn. akt II OPS 1/19, opublikowana w Centralnej Bazie Orzeczeń Sądów Administracyjnych:
<http://orzeczenia.nsa.gov.pl/doc/0CB4DBF3D4>.

zagranicznego aktu nie może doprowadzić do sytuacji, w której polski obywatel nie będzie mógł uzyskać polskiego paszportu, dowodu tożsamości lub numeru PESEL.

Niestety, zalecenie to nie znalazło dotychczas odzwierciedlenia w jednolitej praktyce organów administracji. Urodzeni za granicą małoletni obywatele RP, których rodzice są tej samej płci, mają niezmiennie wiele trudności z uzyskaniem polskich dokumentów tożsamości i numerów PESEL – w niektórych sprawach prowadzonych w Biurze Rzecznika Praw Obywatelskich organy administracji wydały już decyzje o odmowie wydania dzieciom dowodów osobistych i dokumentów paszportowych na podstawie zagranicznych aktów urodzenia. **Taki stan rzeczy stoi w sprzeczności z przepisami powszechnie obowiązującego prawa, stanowiąc przy tym naruszenie zasady dobra dziecka i praw obywatelskich dzieci oraz wypełniając znamiona dyskryminacji ze względu na status prawny rodziców.**

Z tego względu w wystąpieniach z dnia 9 marca 2020 r. oraz z dnia 14 maja 2020 r. skierowałem do Pana Ministra prośbę o **niezwłoczne podjęcie działań zmierzających do niezbędnych zmian przepisów wykonawczych, ujednolicenia praktyki organów administracji i wyjaśnienia wątpliwości** w zakresie ich właściwości. Wskazałem, że konieczne jest podjęcie działań zmierzających do:

- zmiany przepisów rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 16 sierpnia 2010 r. w sprawie dokumentów paszportowych (Dz. U. z 2010 r. Nr 152, poz. 1026), tak aby odpis skrócony lub pełny polskiego aktu urodzenia nie był dokumentem wymaganym w przypadku ubiegania się o dokument paszportowy za granicą przez osoby nieposiadające numeru PESEL;
- zmiany przepisów rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 stycznia 2020 r. w sprawie wzoru dowodu osobistego, jego wydawania i odbioru oraz utraty, uszkodzenia, unieważnienia i zwrotu (Dz. U. z 2020 r. poz. 31), tak aby formularz wniosku o wydanie dowodu osobistego nie wymagał wskazania numeru PESEL;
- ujednolicenia praktyki organów administracji i wyjaśnienia wątpliwości w zakresie ich właściwości w sprawach dotyczących wnioskowania o numer PESEL dla mieszkających za granicą małoletnich obywateli RP, poprzez wydanie odpowiednich wytycznych.

Mając na uwadze powyższe, działając w oparciu o art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2020 r. poz. 627; t.j.; dalej jako: „ustawa o RPO”) raz jeszcze zwracam się do Pana Ministra z prośbą o zajęcie stanowiska w niniejszej sprawie. Jednocześnie uprzejmie przypominam, że zgodnie z art. 15 ust. 2 ustawy o RPO, organ do którego zostało skierowane wystąpienie Rzecznika, obowiązany jest bez

zbędnej zwłoki, nie później jednak niż w terminie 30 dni, poinformować Rzecznika o podjętych działaniach lub zajętych stanowisku.

Łączę wyrazy szacunku

Adam Bodnar

Rzecznik Praw Obywatelskich

/-podpisano elektronicznie/